

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2022-14-01

08.04.2022.

Ierosināta vēl viena lieta par tiesībām iepazīties ar lietas materiāliem procesā par noziedzīgi iegūtu mantu

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2022. gada 8. aprīlī ierosināja lietu “Par Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturtais un piektais daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturto daļu procesa par noziedzīgi iegūtu mantu lietā esošie materiāli ir izmeklēšanas noslēpums, un ar tiem drīkst iepazīties procesa virzītājs, prokurors un tiesa, kas izskata šo lietu. Šā likuma 628. pantā minētās personas ar lietā esošajiem materiāliem var iepazīties ar procesa virzītāja atļauju un viņa noteiktajā apjomā.

Kriminālprocesa likuma 627. panta piektā daļa nosaka: “Procesa virzītāja lēmumu par lūguma par iepazīšanos ar lietas materiāliem noraidīšanu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā, kas izskata procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Tiesa pieņem lēmumu par sūdzības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai noraidīšanu. Lēmums nav pārsūdzams. Lai tiesa izlemtu, vai iepazīšanās ar lietas materiāliem apdraud citu personu pamattiesības, sabiedrības intereses vai traucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu, tiesa var pieprasīt krimināllietas materiālus un iepazīties ar tiem” (turpmāk kopā – apstrīdētās normas).

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMA

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmais teikums: “Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.”

LIETAS FAKTI

Pieteikuma iesniedzēju mantai ar procesa virzītāja lēmumu uzlikts arests. Vēlāk procesa virzītājs saistībā ar minēto mantu pieņēmis lēmumu uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu izlemšanai tiesai.

Pieteikuma iesniedzēji lūdza procesa virzītājam atļauju iepazīties ar visiem procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem. Ar procesa virzītāja lēmumu viņu lūgums apmierināts daļēji – noteiktā apjomā ļauts iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem. Pieteikuma iesniedzēji šo lēmumu pārsūdzēja tiesā, kas izskata procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa sūdzību noraidīja. Vēlāk procesa virzītājs iesniedza tiesai jaunus materiālus, un Pieteikuma iesniedzēji vēlreiz lūdza procesa virzītājam atļauju ar tiem iepazīties. Ar procesa virzītāja lēmumu šis lūgums tika noraidīts. Arī šo lēmumu Pieteikuma iesniedzēji pārsūdzēja tiesā, un šī sūdzība tika noraidīta.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka apstrīdētās normas liedz piekļuvi lietas materiāliem, kas pamato ziņas par mantas noziedzīgo izcelsmi. Šīs tiesību normas paredzot iespēju liegt piekļuvi vairākiem būtiskiem lietas materiāliem, uz kuriem pamatoti procesa virzītāja pieņemumi par mantas noziedzīgo izcelsmi. Tādā veidā esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējiem Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2022. gada 8. jūnijam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2022. gada 8. septembris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit:
https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2022/04/2022-14-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf